

Mythe #14: Arabieren kennen geen democratie

Jos Strengolt

Mythe? Hoezo mythe? Wijs maar aan welk Arabisch land democratisch is. Ze zijn er gewoon niet. Ach ja, sommige Arabische landen willen wel graag de indruk wekken van democratie, maar de weinige experimenten die er zijn geweest sinds de onafhankelijkheid van de Arabische wereld, zijn op niks uitgelopen.

Libanon heeft de meest serieuze vorm van democratie gekend. Na de onafhankelijkheid van dat land in 1942, zijn er serieuze verkiezingen gehouden, maar van vrijheid van de kiezer en democratische processen is eigenlijk al geen sprake meer geweest sinds de burgeroorlog die in 1975 begon. Sinds dat jaar zit op de achtergrond steeds het Syrische leger dat zorgt dat de Libanese politici in de pas van Damaskus lopen.

Alle Arabische landen worden door dictators geregeerd. Soms zijn dat vriendelijke mannen, die niet veel geweld hoeven te gebruiken om aan de macht te blijven. Koning Hoessein van Jordanië was zo'n voorbeeld; de huidige koning van Marokko, Mohammed VI, is ook een beste man. Maar vergist u zich niet: het zijn en blijven dictators. Zonodig laten ze hun politieke vijanden om zeep helpen.

In de Arabische Golfstaten zijn de *emirs* en *sultans* feitelijk de eigenaars van hun land. Ze zijn steenrijk omdat ze met hun families in wezen de eigenaars van alle olie in hun landen zijn; door het geld rijkelijk te laten stromen in de richting van de bevolking, slagen ze erin de oppositie te beteugelen. Hoe lang ze dat volhouden is moeilijk te voorspellen, maar vast niet langer dan de olievoorraden reiken.

Egypte is een voorbeeld van een land met een militaire dictator aan het roer. Hosni Mubarak heeft het leger in zijn zak, en dan zit je in Egypte wel snor. Binnenkort zal zijn zoon de macht overnemen, en hoewel Egypte een republiek is waar mensen moeten stemmen voor hun president is het land, net als Syrië, een soort koninkrijk, want het presidentschap lijkt erfelijk te zijn geworden. In Syrië hielp het leger Basil al-Assad aan de macht nadat diens vader Hafiz al-Assad overleed.

De toekomst voor democratie in de Arabische wereld is weinig hoopvol. In bijna alle Arabische landen bestaan oppositiegroepen die

democratisering eisen, maar hun kansen om aan de macht te komen zijn niet groot en hun visie op wat democratie is, is doorgaans nogal treurig. De oppositiepartijen zien democratie meestal als de dictatuur van de meerderheid; ze hopen ooit 50% plus 1 stem te winnen, om daardoor precies te kunnen doen wat ze zelf willen en om hun tegenstanders geen ruimte in de samenleving te geven.

Dat is misschien wel het grootste probleem voor democratisering in de Arabische wereld. Er bestaat geen traditie om andersdenkenden ruimte in de samenleving te geven. De meeste Arabieren denken dat een pluriforme samenleving zwak is en dromen van een samenleving waarin iedereen gelijk denkt en doet. Niet alleen radicale moslims maar ook de wat meer liberale willen hun maatschappijvisie aan allen opleggen. Ook seculiere heersers als Saddam Hoessein deden trouwens niet anders.

Het idee dat alle mensen het recht hebben op een eigen mening en dat ze die mening ook publiekelijk mogen uiten is niet populair in de Arabische wereld. Het idee dat een ieder mag leven zoals hij of zij dat zelf wil, is al helemaal taboe. Arabieren neigen enorm naar moraliseren en ruimte voor de ander is niet groot. Dus moeten we tot ons verdriet erkennen dat de mythe wel eens zou kunnen kloppen.

Vanwege deze problematiek kiest Arab Vision ervoor om in veel programma's bewust verschillende standpunten aan bod te laten komen; we verdedigen minderheidsstandpunten, we laten extra veel vrouwen aan het woord en we onderstrepen heel vaak in onze programma's dat het niet geeft als mensen verschillend denken. We hebben lang niet altijd het 'juiste' antwoord en we stimuleren graag dat de Arabieren die onze uitzendingen zien, zelf nadenken, een eigen mening vormen en ook voor die eigen mening uitkomen. De vrijheid om te denken en te zeggen wat je wilt, is een belangrijke bouwsteen voor democratisering.

**Uit: Arabieren zijn geweldige minnaars...
en 19 andere mythen over de Arabieren**
© www.arabvision.nl (2009)